

Onderwerp Decembercirculaire gemeentefonds 2014

Steller F.P. Hiemstra

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 98 Bijlage(n) 0

Ons kenmerk 4839019

Datum 11-02-2015 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Donderdag 11 december 2014 is de decembercirculaire gemeentefonds verschenen. In deze circulaire staat informatie over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2014 tot en met 2017. In voorliggende brief informeren wij u over de (financiële) effecten vanuit de decembercirculaire 2014 voor de gemeente Groningen. Deze effecten worden verwerkt in de jaarrekening 2014 en worden meegenomen bij de voorbereiding van de begroting 2016.

De in deze brief vermelde effecten volgen uit informatie vanuit de decembercirculaire 2014 en informatie vanuit het CBS over de ontwikkeling van de verdeelmaatstaven. Per saldo leiden deze effecten tot een lagere uitkering over 2014 van 0,3 miljoen euro. De financiële effecten voor de jaren 2015 en verder verwerkt het Rijk in de meircirculaire 2015. De vermelde bedragen voor deze jaren betreffen hierdoor indicaties, mogelijk volgen hierop aanpassingen bij de meircirculaire 2015.

Inleiding

De decembercirculaire 2014 is de derde gemeentefonds circulaire van 2014. De in de circulaire opgenomen informatie leidt alleen voor het uitkeringsjaar 2014 tot uitbetaling. De in de circulaire opgenomen informatie voor 2015 en verder wordt financieel verwerkt in de meircirculaire 2015. De in deze brief opgenomen bedragen voor deze jaren betreffen hierdoor indicaties.

Uitkeringsjaar 2014

De accresraming blijft in de circulaire ongewijzigd. De enige mutatie in de algemene uitkering in 2014 betreft het uitdelen van de verdeelreserve 2014. Dit levert Groningen een voordeel op van 172 duizend euro in 2014.

Op basis van informatie vanuit het CBS is de ontwikkeling van de verdeelmaatstaven in de jaarschijven 2013 en 2014 geactualiseerd. Dit leidt tot een lagere uitkering van 0,7 miljoen euro in 2014. Dit nadeel wordt verklaard door een lagere vaststelling van het aantal lage inkomens en een lagere vaststelling van de WOZ capaciteit.

Tenslotte zijn in 2014 middelen aan het gemeentefonds toegevoegd voor een drietal specifieke ontwikkelingen (deze worden verderop in deze nader toegelicht). In totaal betreft dit 140 duizend euro. Gezien het tijdstip waarop deze extra middelen bekend zijn gemaakt was het niet meer mogelijk deze middelen eventueel te verrekenen met de sector. De extra middelen vallen hierdoor in het resultaat van het gemeentefonds bij de jaarrekening 2014. Bij de jaarrekening 2014 zullen waar nodig bestemmingsvoorstellen worden aangedragen voor deze extra middelen aan de hand waarvan alsnog kan worden besloten de middelen te verrekenen met de sector.

Per saldo ontstaat een nadeel op het gemeentefonds van 0,3 miljoen euro in 2014. Dit nadeel wordt verwerkt in het jaarrekening resultaat 2014 op het gemeentefonds.

In de decembercirculaire wordt geen melding gemaakt van eventuele onderuitputting op de rijksbegroting 2014. Via de normeringssystematiek ('trap op, trap af') leidt een eventuele onderuitputting op de rijksbegroting tot een lagere uitkering uit het gemeentefonds. Uit externe contacten blijkt dat er wel sprake is van onderuitputting op de rijksbegroting met een omvang van ruim 300 miljoen euro. Het Rijk verwerkt deze onderuitputting in de meicirculaire 2015. De onderuitputting betekent voor Groningen een incidenteel nadeel van circa 850 duizend euro over 2014 dat in 2015 wordt genomen. In Groningen volgen we de circulaire van het Rijk, dit nadeel wordt daardoor niet verwerkt in de jaarrekening 2014 maar bij de 1^e en 2^e voortgangsrapportages over 2015.

Uitkeringsjaar 2015 en verder

In de circulaire zijn voor 2015 en verder een tweetal algemene ontwikkelingen opgenomen die voor Groningen relevant zijn:

- Centra voor Jeugd en Gezin; In 2015 worden de middelen van de decentralisatie uitkering Centra voor Jeugd en Gezin overgebracht naar de algemene uitkering. De decentralisatie uitkering komt hiermee te vervallen. De overheveling heeft beperkte herverdeeffecten tot gevolg. Voor Groningen ontstaat een positief herverdeeeffect van circa 120 duizend euro in 2015 en structureel 240 duizend euro vanaf 2016.

Dit herverdeeeffect is samengenomen met de actualisatie van het herverdeeeffect als gevolg van het groot onderhoud gemeentefonds (zie de volgende ontwikkeling). Zonder dit positieve herverdeeeffect vanuit de decentralisatie uitkering CJG zou het herverdeeeffect als gevolg van het groot onderhoud aan het gemeentefonds dus 120 duizend euro hoger uitvallen in 2015 en structureel 240 duizend euro vanaf 2016.

Met de ingang van de nieuwe jeugdwet hebben de CJG's een belangrijke taak erbij gekregen als het gaat om de uitvoering van de basisondersteuning van kinderen en hun ouders en de toegang tot de specialistische voorzieningen. Dit vraagt meer van de CJG's en geeft knelpunten in de formatie en vraagt ook om een aantal extra investeringen in faciliteiten vanwege de uitbreiding van formatie. Daarnaast moet extra ingezet worden op het bieden van laagdrempelige, algemene voorzieningen die een alternatief zijn voor de duurere maatwerkvoorzieningen. We zullen voorstellen om deze extra middelen toe te voegen aan het budget voor het CJG ter dekking van bovenstaande kosten.

- Groot onderhoud gemeentefonds: De uitkomsten van de eerste fase van het groot onderhoud aan het gemeentefonds zijn geactualiseerd. Het verwachte nadeel stijgt van structureel 2,5 miljoen euro naar 2,6 miljoen euro structureel vanaf 2015. In 2015 wordt dit nadeel incidenteel voor 50% gecompenseerd. Door de actualisatie stijgt de compensatie evenredig in 2015. Voor Groningen levert dit een incidenteel nadeel op van 50 duizend euro in 2015. In de actualisatie van dit herverdeeeffect zit een positief herverdeeeffect verwerkt vanuit de overgang van de middelen van de decentralisatie uitkering CJG naar de algemene uitkering (zie de eerste ontwikkeling). Dit positieve herverdeeeffect bedraagt 120 duizend euro in 2015 en structureel 240 duizend euro vanaf 2016. Aangezien voorgesteld wordt het positieve herverdeeeffect op de decentralisatie uitkering CJG toe te voegen aan het budget voor het CJG bedraagt het feitelijke nadeel als gevolg van het groot onderhoud aan het gemeentefonds 2,7 miljoen in 2015 en structureel 2,8 miljoen euro vanaf 2016.

Als gevolg van de invoering van de BAG krijgen gemeenten met kazernes en gevangenissen een tijdelijke tegemoetkoming via een overgangsmaatregel voor drie jaar. Groningen ontvangt in dit kader 147 duizend euro in 2015, 98 duizend euro in 2016 en 48 duizend euro in 2017.

De positie van gemeenten met studentenflats en zorginstellingen wordt gezien in het jaarlijks Periodiek Onderhoudsrapport bij de gemeentefondsbegroting en in de tweede fase van het groot onderhoud. De uitkomsten van deze tweede fase van het groot onderhoud worden verwerkt in de meicirculaire 2015 en hebben effect met ingang van 2016.

Integratie uitkering Sociaal domein

Het bedrag voor 2015 is in de circulaire niet gewijzigd ten opzichte van de septembercirculaire 2014. Als gevolg van onderstaande ontwikkelingen zullen nog wel enkele wijzigingen optreden in de integratie uitkering Sociaal domein. Deze wijzigingen worden financieel verwerkt in de meicirculaire 2015.

Wlz-indiceerbare

Besluitvorming in het kader van de Wet langdurige zorg (Wlz) heeft tot gevolg dat sommige cliënten niet onder de Wmo 2015 en onder de Jeugdwet maar onder de Wlz zullen vallen. In verband hiermee zal de integratie uitkering Sociaal domein vanaf het jaar 2015 worden verlaagd. Het gaat om een bedrag van maximaal 134 miljoen euro (25 miljoen Wmo 2015 en 109 miljoen Jeugdwet). Het financiële effect hiervan voor Groningen is op het moment van schrijven van deze brief nog onbekend.

De omvang van de correctie per gemeente kan in januari 2015 worden bepaald op basis van de realisatiegegevens over de overgang van Wlz-indiceerbare naar de Wlz. Het Ministerie van VWS zal deze bedragen per gemeente zo snel mogelijk bekend maken. Aan de hand van deze informatie zullen we u nader informeren over de consequenties hiervan in relatie tot de budgetfinanciering van de zorg in natura bij jeugd.

Beschermd wonen

Door een aantal centrumgemeenten is aangegeven dat het budget GGZ-C niet toereikend is. Redenen die zijn aangedragen zijn, naast een verdeelvraagstuk, de groei beschermd wonen algemeen, sectorvreemde zorg, verzwaring zorgzwaartepakketten, toename deel pgb en de omvang van overbruggingszorg. Er is gezamenlijk met de VNG geïnventariseerd of er centrumgemeenten zijn die tegen financiële knelpunten aanlopen waardoor niet kan worden ingekocht. Deze centrumgemeenten hebben met spoed ondersteuning gekregen. Groningen is niet één van deze gemeenten. Voor voorziene risico's die niet tot korte termijn problemen voor de inkoop hebben geleid geldt dat aan de hand van een analyse van de realisatiecijfers van de NZa over 2014 wordt gezien of het budget 2015 GGZ-C moet worden bijgesteld.

Uitvoeringskosten pgb-trekkingsrecht

In de toelichting bij de meicirculaire 2014 is aangekondigd dat met betrekking tot het pgb-trekkingsrecht met de VNG nog afspraken gemaakt moesten worden over de dienstverlening van de SVB en de bijbehorende kosten. Met de VNG is inmiddels de bestuurlijke afspraak gemaakt dat het Ministerie van VWS voor 2015 zowel de ontwikkelingskosten als de uitvoeringskosten SVB pgb-trekkingsrecht voor gemeenten voor zijn rekening neemt. Met ingang van 2016 komt dit voor rekening van gemeenten. Zij zullen dan ook sturing krijgen over deze taak van de SVB.

Jeugdhulp

In bestuurlijke afspraken met de VNG en de branches gespecialiseerde zorg voor Jeugd is vastgelegd dat er onderzoek plaatsvindt naar de uitgaven in de jeugd-ggz en naar de toepassing van het woonplaatsbeginsel voor gemeenten met zeer veel residentiële jeugdhulpcapaciteit. Dit moet inzicht verschaffen in de vraag of moet worden besloten tot een aanpassing van het macrobudget en de verdeling voor 2015.

Naast deze bestuurlijke afspraken is een ander punt naar voren gekomen dat mogelijk het budget voor gemeenten beïnvloedt. Dit betreft een extra toevoeging en verdeling van het budget voor de zorg die kinderartsen in het kader van medisch specialistische zorg leveren aan jeugdigen bij ADHD. Het betreft een overheveling van de Zorgverzekeringswet naar het macrobudget, in de orde van grootte van 10 miljoen euro. Het bedrag wordt vanaf 2016 aan het makro kader toegevoegd. Voor 2015 wordt door zorgverzekeraars, de VNG en VWS gezamenlijk een oplossing uitgewerkt voor de inkoop en financiering van deze jeugdhulp.

Nominale indexatie

Het Rijk besluit in principe in het voorjaar over het al dan niet toekennen van de rijksbrede compensatie voor loon- en prijsontwikkeling (nominale indexatie). Als het Rijk besluit om de middelen voor de nominale indexatie uit te keren zullen deze ook aan de integratie uitkering worden toegekend.

Invoering objectieve verdeelmodellen

Objectief verdeelmodel Wmo 2015

Op basis van diverse bijeenkomsten in het land, gesprekken met gemeenten en de adviezen van de Raad voor financiële verhoudingen (Rfv) en de VNG is bestuurlijk met de VNG overeengekomen dat het objectieve verdeelmodel voor alle gemeenten (de verdeling van de middelen voor de functie ‘begeleiding’) vanaf 2016 wordt ingevoerd.

Over het objectief verdeelmodel voor centrumgemeenten (de verdeling van de middelen beschermd wonen) is afgesproken de verdeling voor 2015 in 2016 te handhaven. Een nog op te richten commissie moet een passend verdeelmodel gaan ontwikkelen.

Jeugdhulp

Met ingang van 2016 zullen de middelen voor jeugdhulp verdeeld worden middels een objectief verdeelmodel. Dit zal geleidelijk plaatsvinden, middels een nog te ontwikkelen ingroepad. Het model kent nog een conceptstatus, aangezien de Rfv en de VNG gevraagd zijn advies te geven over dit model. In het voorjaar van 2015 zal het objectief verdeelmodel definitief worden vastgesteld en worden de daadwerkelijke financiële consequenties duidelijk.

Overgangsregeling

Nu de ontwikkeling van de objectieve verdeelmodellen jeugd en Wmo 2015 is afgerond gaat de aandacht uit naar het ontwikkelen van een goede overgangsregeling. Door de regeling worden de herverdeeffecten die bij de overgang op de objectieve verdeling optreden in een nader te bepalen tempo geëffectueerd. Er wordt een werkgroep ingericht voor de nadere uitwerking van deze regeling.

Sociale werkvoorziening

Voor het onderdeel Wsw van het participatiebudget in de integratie uitkering is uitgegaan van de taakstelling 2014 (na verwerken van de overdracht taakstelling) als basis, maar dit onderdeel van de budgettoekenning zal conform de bestuurlijke afspraak van het Ministerie van SZW en de VNG voor 2015 worden herzien op basis van het aantal gerealiseerde Wsw-arbeitsplaatsen in standaardheden in 2014.

Inrichting informatievoorziening sociaal domein

De eerste fase van de inrichting van de informatievoorziening in het sociaal domein is per 1 juli 2014 afgerond. Op die datum heeft de Ministeriële Commissie Decentralisaties (MCD) akkoord gegeven op het tussen het Rijk, de VNG en de gemeenten overeengekomen ontwerp voor de inrichting van de informatievoorziening sociaal domein. In het ontwerp is gezocht naar een zo scherp mogelijke aansluiting tussen de informatiebehoefte van de gemeenten en die van het Rijk. Enkelvoudige uitvraag en meervoudig gebruik van informatie is hierbij het uitgangspunt.

Voor gemeenten wordt informatie ontsloten middels de door de VNG en KING ontwikkelde "gemeentelijke monitor sociaal domein" via waarstaatjegemeente.nl. Het Rijk ontsluit informatie via de zogenaamde "overall monitor sociaal domein". Deze monitor is in samenhang met de gemeentelijke monitor sociaal domein ontwikkeld.

Vervolgproces

Op dit moment wordt door het Ministerie van BZK gewerkt aan de operationalisering van de overall monitor sociaal domein. In mei 2016 ontvangt de Tweede Kamer een eerste rapportage in het kader van de overall monitor sociaal domein.

Overige ontwikkelingen

In de circulaire worden een aantal ontwikkelingen beschreven op het terrein van gemeentefinanciën. Eén hiervan gaat over de voortgang van de vernieuwing van het BBV.

Momenteel zijn zeven werkgroepen bezig de adviezen van de adviescommissie van mei 2014 nader uit te werken. De adviezen van deze werkgroepen zijn naar verwachting in de zomer van 2015 gereed en eventuele aanpassingen van het BBV gaan gelden vanaf de begroting 2017. Eén van de commissies is eerder gereed; de commissie over de verplichte financiële kengetallen die opgenomen moet worden in de begroting- en rekeningstukken. De komende maanden zal het voorstel over deze financiële kengetallen in roulatie worden gebracht. De beoogde invoering ervan is met de begroting 2016 en de jaarrekeningstukken 2015.

Specifieke mutaties

Naast bovenstaande algemene mutaties staan in de circulaire specifieke taakmutaties en mutaties in decentralisatie- en integratie uitkeringen. Hieronder volgt een toelichting op de voor Groningen relevante mutaties. In principe worden de mutaties verrekend met de betreffende sectoren. Afwijkingen hierop worden toegelicht.

De budgettaire effecten verwerken we in het jaarrekeningresultaat 2014 en bij de begrotingswijzigingen van het 1^e kwartaal 2015. Waar nodig zullen bij de jaarrekening 2014 bestemmingsvoorstellen worden aangeleverd om de extra middelen die in 2014 zijn ontvangen alsnog te verrekenen met de sector.

Huishoudelijke hulp toelage

In het gemeentefonds zijn in 2015 en 2016 bedragen opgenomen voor het stimuleren van de vraag naar huishoudelijke hulp om zoveel mogelijk volwaardige werkgelegenheid te behouden. Het ministerie van VWS stelt in dit kader incidenteel 744 duizend euro in 2015 en incidenteel 2,053 miljoen euro in 2016 beschikbaar voor Groningen.

Implementatie Participatiewet

In het kader van de implementatie van de Participatiewet ontvangen de centrumgemeenten voor de periode 2014-2016 in totaal 35 miljoen euro. De middelen zijn bedoeld voor de inrichting van de regionale werkbedrijven.

Voor Groningen betekent dit een extra inkomst van 100 duizend euro in 2014, 500 duizend euro in 2015 en 400 duizend euro in 2016.

De invoering van de Participatiewet brengt met zich mee dat mensen met een arbeidsbeperking zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers aan het werk moeten. Als gemeenten zijn we verplicht daarvoor te komen tot een regionaal Werkbedrijf. In dit Werkbedrijf moeten de 125.000 extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking worden gerealiseerd, zoals landelijk afgesproken in het Sociaal Akkoord. Voor de arbeidsmarktregio Groningen is dat op de lange termijn 5500 banen, voor de korte termijn (tot eind 2016) zijn dat 935 banen.

Er is in Groningen voor gekozen om aan te sluiten bij de al bestaande structuur van de arbeidsmarktregio Groningen en het bestuur daarvoor uit te breiden. De centrumgemeente heeft een voortrekkersrol bij het realiseren van het Werkbedrijf. Belangrijk daarbij is het ontwikkelen van een instrumentarium en een pakket aan voorzieningen dat voor alle partners gelijk is. Daarbij moet gedacht worden aan: Indicatiestelling, loonwaardemeting, loonkostensubsidie, no-risk polis, jobcoaching en aanpassing van werkplekken. Daarnaast moet de regionale werkgeversdienstverlening worden uitgebreid en er moet een marktwerkingsplan worden opgesteld.

Eigen kracht

Het programma Eigen Kracht heeft betrekking op het activeren van vrouwen met een afstand tot de arbeidsmarkt richting werk. Groningen heeft zich aangemeld om dit programma uit te voeren. Het rijk heeft de aanvraag gehonoreerd en keert voor de uitvoering van dit programma in 2014 en in 2016 ieder jaar incidenteel 30 duizend euro uit.

LHBT-emanipatiebeleid

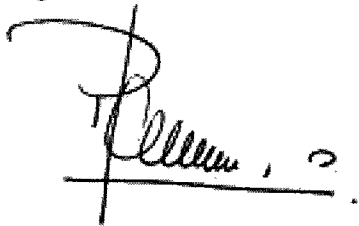
In oktober 2014 heeft Groningen samen met een aantal andere gemeenten, ook wel de regenboogsteden genoemd, de intentieverklaring lokaal LHBT-emanipatiebeleid (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen en Transgenderpersonen) met de minister van OCW ondertekend. Via de decentralisatie uitkering LHBT-emanipatiebeleid ontvangen 29 gemeenten (waaronder Groningen) in 2014 elk 10 duizend euro voor de start en de uitrol in 2015. Zowel in 2016 als in 2017 ontvangen deze gemeenten elk 20 duizend euro. Met deze middelen zetten deze gemeenten zich in voor de gezamenlijke doelstelling "de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBT verder te bevorderen in Nederland en waar mogelijk ook internationaal".

Gezond in de stad

Uit de septembercirculaire 2014 is gebleken dat Groningen in aanmerking komt voor de hogere decentralisatie uitkering Gezond in de stad. Voor 2015 leverde dit een hogere uitkering op van 95 duizend euro. Uit de decembercirculaire 2014 blijkt dat deze hogere uitkering ook geldt voor de jaren 2016 en 2017. In de jaren 2016 en 2017 is dus ook sprake van een jaarlijks hogere uitkering van 95 duizend euro.

Bovenstaande (financiële) effecten worden verwerkt in de jaarrekening 2014 en bij de begrotingswijzigingen van het 1° kwartaal 2015.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink